

Az mely boltok el pusztultak s benne nem árultanak :

Deretskei Sz. Mihályné	fl. 3	Szücs Mártonné	fl. 3
Szüts Istvánné	„ 6	Nagy Péter Istvánné	„ 3
Gyökös Mártonné	„ 6	Gombos Pálné	„ 3
Sánta Péterné	„ 3	Jóna Jánosné	„ 3
Takáts Istvánné	„ 3		

Kardos háza előtt:

Pap Mihály	fl. 10	Monori István Uram	fl. 10
Tikos János Uram	„ 10	Vasas Tamás Uram	„ 10
Katona János Uram	„ 10	Katona András	„ 10

Kardos házánál való belső boltok Nro 11. mivel hat hat forintosok voltak.

A méh-szárszék mellett:

Varjas János	fl. 8	Kecskeméti B. Jánosné	fl. 6
Szabó Péterné	„ 6	Szilágyi Gáspárné	„ 6
Fóris Mihályné	„ 5	Pataki Mártonné	„ 6
Oláh Péterné	„ 5	Pap Sz. István	„ 4
Szikszai B. Péteré	„ 18	Szénási Mátyásné	„ 3
Szalontai Sz. Jánosné	„ 5	Sótörő Varga Györgyné	„ 4
Asztalos Céhé	„ 4	Ungvári Sámuelné	„ 18
Szabó Máthé	„ 4		
Vadászi Jánosné	„ 5	Summa Nro	fl. 42

E x i t u s

Perceptor Uraiméknak administráltunk	fl. 315.—	Rezet
T. Biró uram parantsolatjából Vátzi János Uramnak	„ 283.67	„
Ugyan az ő kegyelme parantsolatjára öt aranyot	„ 25.30	„
Az boltok építése ment	„ 128.73	„
Idvözült Komáromi Istvánné asszony boltjának bére	„ 18.—	„
Sárándi Dániel Uramé	„ 12.—	„
Az szolgálta fizetése két esztendeigh	„ 24.60	„
Két szekér letsétt (lencsét) vásárlottunk	„ 8.24	„
Commissionk vagyon	„ 2.38	„
Könyvre s papirosra költöttünk	„ 1.30	„
Magunk szolgálatjáért két esztendeig	„ —40	„

Summa	fl. 902.08	Rezet
Másfél esztendőre az Introitus summája	fl. 1596.14	Rezet
Restantia marad	fl. 694.06	Rezet

ZOLTAY LAJOS.

I. Ferdinánd és a magyar ezüstkivitel 1550-ben. Zsigmond Ágost lengyel király 1550-ben azzal a kéréssel fordult I. Ferdinándhoz, hogy engedné meg 3000 márka ezüst vásárlását Magyarországon. Zsigmond e kérésének előadásakor Ferdinándnak azt is megírta, hogy a lengyel királyné már többször kapott engedélyt Magyarországból való ezüstkivitelre, s ilyen alkalommal a szállítást a lengyel királyi ház megbízottja Schmidt Lőrincz késmárki kereskedő szokta volt magára vállalni.

Zsigmond Ágost lengyel király ezen kérésére I. Ferdinánd 1550. decz. 20-án válaszolt. Válaszában elmondja, hogy a lengyel királynak

ez ügyben két levelét vette. Az egyikben 3000 márka ezüst vásárlását és Magyarországból való szabad kivitelét kérte; a másikban Schmidt Lőrincz késmárki polgárnak és a lengyel király megbizottjának szabadon bocsátását, mert ezt az embert az ezüstnek megtiltott kivitele miatt I. Ferdinánd elfogatta és bebörtönöztette. Ami az első kérést illeti — írja Ferdinánd — szíves örömet eleget tenne a lengyel király óhajának, de a magyar törvények az arany és az ezüst kivitelét Magyarországból meg nem engedik. Aztán meg a római szent birodalom új pénzt fog kiadni, amihez nagyobb mennyiségű ezüst kell; tehát a kivittelt másoknak megengedni nem lehet. Ami azt illeti, hogy a lengyel királyné már többször vitetett ki Magyarországból ezüstöt, s erre szabad kiviteli engedélyt kapott, mi — írja Ferdinánd — az ilyen engedély kiadására nem emlékezünk, s az engedélyt az iratok között nem találjuk. Bizonyos és világos tehát, hogy a többször említett Schmidt Lőrincz az ezüstöt titokban és lopva vitte ki. Ezért tartóztattuk le, s ezért kell a törvény előtt tetteiért felelnie. Mivel Magyarország törvényeiről és szabadságáról van szó, a lengyel király kéréseit ez ügyben teljesíteni nem lehet.

Mondanunk sem kell, hogy a lengyel király kérését Ferdinánd politikai okokból nem teljesítette; a magyar törvényekre való hivatkozás csak egérút volt, melyen át a kérés elől könnyen ki lehetett térnie. Hisz tudjuk, hogy I. Ferdinánd idejében az ezüstkivitel nem tartozott a ritka esetek közé. A király beleegyezésével is akárhányszor vittek Magyarországból Németországba ezüstöt, annál különösebb, hogy a lengyel királynak kereken megtagadták a kivitelre szóló engedélyt.

Ugyanezen ügyirathoz az udvari kamara (a magyar kamara számára) még egy rendeletet intézett. Ez a rendelet a fentebbivel összefüggésben lenni nem látszik, de ugyanazon napon adatott ki, s az előbbihez van csatolva. Ez a rendelet felette érdekes világot vet az udvari kamara akkori törvénytelen befolyására és hatalmára. Az udvari kamara jelenti a magyar kamarának, hogy ő felsége parancsára olyan intézkedés történt, mely szerint pénzügyi dologban a magyar királyi kancellária által kiadott rendeleteket csak az esetben szabad figyelembe venni, ha az udvari kamarának egyik tagja sajátkezűleg aláírta. Ha a kancelláriának pénzügyi kérdésben kiadott rendeletét az udvari kamarának valamelyik tagja alá nem írta, akkor az a rendelet érvénytelen.¹⁾

DR. TAKÁTS SÁNDOR.

Az udvartartás költsége az országgyűlések alatt. Ha nem is mind, de mégis sok országgyűlésnek költségeit ismerjük. Mondhatjuk, hogy úgy a 16, mint a 17. században rengeteg sokba került egy-egy országgyűlés.

¹⁾ Közös pénzügyi levélt. Hung. »et si qua mandata vel commissiones in cancellaria Hungarica in negotiis pecuniariis ad eosdem expediatur et unius nostrum manu subscripta non sint, ea ipsa minime observent, vel latum digitum a mente Maiestatis Suae ac ordine praescripto discedant«.